

РЕШЕНИЕ

№ 490

гр. София, 06.01.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 66 състав,
в публично заседание на 03.12.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мирослава Йорданова-Великова

при участието на секретаря Ася Лекова, като разгледа дело номер **8662** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, във вр. с чл.10, ал.6 от Закона за семейните помощи за деца /ЗСПД/.

Образувано е по жалба на Н. С. С. с ЕГН: [ЕГН], чрез адв. М. З. , САК адрес за призоваване: [населено място], [улица], ет.2, срещу Заповед № ЗСПД/Д – С – ЛЦ/2960/12.08.2024г. на Директора на дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) –Л., [населено място] , с която е отпусната месечна помощ за едно дете по чл. 8д, ал. 1 от ЗСПД, в частта, в която е определена първоначалната дата на отпускането на помощта.

В жалбата се твърди неправилност и незаконосъобразност на заповедта в оспорваната част, като издадена в нарушение на материалния закон. Жалбоподателката оспорва началната дата за отпускане на помощта, като иска отпуснатата помощ да бъде със срок от 13.03.2024 г. Счита, че в заповедта е следвало да се отпуснат 50% от обезщетението за периода преди подаване на заявлението.

Моли съда да бъде отменена обжалваната заповед. Моли на основание чл.64 от ГПК във вр .с чл.144 от АПК да бъде възстановен и срока за подаване на заявление за получаване на месечна помощ за детето П. Б. М. с [ЕГН].Твърди,че са налице особени непредвидени и непреодолими препятствия за по-ранното подаване на заявление за получаване на месечната помощ за дете.

В съдебно заседание жалбоподателят, редовно призован, се явява лично и с адв. З., редовно упълномощен. Моли жалбата да бъде уважена по изложените в нея

съображения. Претендира присъждане на сторените по делото разноски.

Ответникът по жалбата – Директор на Дирекция „Социално подпомагане“ – Л. чрез процесуален представител оспорва жалбата. Моли жалбата да бъде оставена без уважение като неоснователна и недоказана. Прави възражения за прекомерност на адвокатския хонорар. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Представя писмени бележки.

Съдът, след преценка на събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

По делото е приложено Експертно решение № 90511 от заседание № 38 от 13.03.2024 г. на специализиран състав по вътрешни, психични и вътрешни и сърдечносъдови заболявания на НЕЛК, с което е отменено ЕР на ТЕЛК по оценка, срок на инвалидността и препоръки за по-нататъшно наблюдение и рехабилитация и издава ново. Определя краен процент, вид и степен на увреждане 100% с чужда помощ, поради необходимостта от допълнителни грижи в бита и комуникацията, включване на различни специалисти и контрол на поведението по чл.68,ал.4 и ал.5 на НМЕ/31.01.2023г.Срок на инвалидността и срок на чуждата помощ-пожизнен, поради невъзможността за пълно или частично възстановяване по чл.69,ал.4 на НМЕ/31.01.2023г.Датата на инвалидизиране е потвърдена-23.10.2023г.

На 07.08.2024г. със заявление - декларация за получаване на месечни помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане по чл.8д от ЗСПД с вх. № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/2960/07.08.2024г. Н. С. С. е поискала отпускането на месечна добавка по чл. 8д от ЗСПД за детето П. Б. М.. Върху тази декларация от оправомощено длъжностно лице е попълнено, че помощта по чл. 8д от ЗСПД следва да се отпусне със срок от 01.08.2024г. до 31.12.2035г.

Със Заповед № ЗСПД/Д-С- ЛЦ /2960/12.08.2024г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – Л. на Н. С. С. е отпусната месечна помощ по чл.8д, ал.1 от ЗСПД, в размер на 1180 лева, с определен начален период от 01.08.2024г. до 31.12.2035г.Заповедта е връчена на лицето на 15.08.2024г. Същата не е оспорена по административен ред пред директора на РДСП С.-град.

С оглед установеното от фактическа страна съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в преклузивния срок по чл. 149, ал. 1 от АПК, от надлежна страна, срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което съдът я намира за допустима.

Разгледана по същество жалбата е основателна по следните съображения:

С подробно изложени в жалбата съображения за неправилно тълкуване на приложимите правни норми оспорващата претендира за отмяна на заповедта, като незаконосъобразна относно началната дата.

Съгласно разпоредбата на чл. 168, ал.1 от АПК, съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а проверява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК.

Оспорваният административен акт – № ЗСПД/Д-С- ЛЦ /2960/12.08.2024г. е издаден от компетентен орган , директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – Л., съгласно изискванията на чл. 10, ал. 4 от ЗСПД, като е спазена предвидената в закона форма и заповедта съдържа мотиви, от които се установяват фактическите и правни основания за издаването ѝ. Не се установява от данните по делото при издаването на заповедта и проведеното административно производство, иницирано с подаването на

молба-декларация с вх.№ ЗСПД/Д-С-ЛЦ/2960/ 07.08.2024г. и Заповед № ЗСПД/Д-С-ЛЦ /2960/12.08.2024г., да са допуснати съществени процесуални нарушения. Издадената заповед обаче е незаконосъобразна, тъй като е издадена в противоречие с материалноправните разпоредбите и целта на закона.

По делото няма спор за факти. Спорен момент между страните е единствено относно началният момент, от който жалбоподателката придобива право на социално подпомагане по реда на чл. 8д, ал. 1, т. 1 от ЗСПД. С посоченото ЕР № 90511 от 13.03.2024 г. на НЕЛК е определена 100% вид и степен на увреждане за детето на жалбоподателката, като в ЕР за дата на инвалидността е посочена 23.10.2023 г. Към правото по чл. 8д от същия закон, не е предвиден и погасителен или давностен срок, в който да се подаде искането за отпускане на месечната добавка/освен тримесечния от датата на решението на ТЕЛК/, когато същата се претендира за минал период. В Заповед № ЗСПД/Д-С- ЛЦ /2960/12.08.2024г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – Л. е посочено, че правно основание за отпускане на помощта с начална дата 01.08.2024 г. е 8д, ал. 1, т. 1 от ЗСПД и чл. 4, ал. 1 от ППЗСПД. Съгласно 8д, ал. 1, т. 1 и ал.8 от ЗСПД месечната помощ за отглеждане на дете с трайно увреждане до 18-годишна възраст се отпуска от 1-во число на месеца ,през който е определена датата на инвалидността в експертното решение на ТЕЛК/НЕЛК, но не повече от една година назад, считано от месеца на подаване на заявлението-декларация, ако то е подадено в тримесечен срок от датата на решението. Размерът на помощта за периода преди подаването на заявлението декларация се определя по реда на чл. 8д, ал. 3 от Закона за семейни помощи за деца.

Съгласно легалната дефиниция на понятието "дете с трайно увреждане", дадена в § 1, т. 6 от ДР на ЗСПД П. М. следва да се счита за дете с трайно увреждане след издаване на ЕР № 90511/ от 13.03.2024 г. на НЕЛК, доколкото именно с това решение му е определена 100% степен на увреждане /за разлика от предишното решение на ТЕЛК, определящо такава от 65%/. Датата на издаването на това решение обаче не бива да се смесва с началния момент на настъпването на инвалидността, която винаги предхожда акта на медицинската експертиза. Именно затова законът свързва началния момент, от който може да се упражни правото на социално подпомагане/получаване на конкретна помощ, не с издаването на решението на органите на медицинската експертиза, а с датата на инвалидността, определена от тези органи. В случая без значение е дали се касае за първоначално определяне на степен на увреждане по-висока от 50 % или степента на увреждане вече е 100 %. Във всички тези случаи началният момент, от който следва да се отпусне поисканата помощ е именно от 1-во число на месеца, през който е определена датата на инвалидността. В случая датата на увреждането, определена от ТЕЛК е 23.10.2023 г. поради което с оглед поисканата помощ е следвало да се отпусне от 23.10.2023 г. Съдът намира, че в случая е налице несъответствие на заповедта в частта относно определяне на началната дата и с целта на закона. ЗСПД е специален закон, поставящ под особена закрила ненавършилите 20 години деца с трайни увреждания 50% или над 50%. Целта на закона е да бъдат подпомогнати и родителите/осиновителите/, които полагат допълнителни грижи за своите деца с трайни увреждания, именно да се осигурят средства в пари, които подпомагат отглеждането на децата в семейна среда от родителите или от лицата, полагащи грижи за тях. Специалното отношение и грижа на държавата към децата с трайни увреждания не позволява рестриктивно тълкуване и прилагане на закона. Изложените дотук съображения мотивират извод, че оспорваният акт е

незаконосъобразен и следва да бъде отменен относно началната дата, от която е определена месечната помощ.

По аргументи на чл. 64, ал. 2 от ГПК, приложим субсидиарно в административния процес съобразно чл. 144 от АПК, страната, която е пропуснала установения от закона или определения от съда срок, може да поиска неговото възстановяване, ако докаже, че пропускането се дължи на особени непредвидени обстоятелства, които не е могла да преодолее. Компетентен да се произнесе по искане за възстановяване на пропуснат срок е съдът, пред който е следвало да бъде извършено действието, като молбата се разглежда в открито заседание - чл. 66, ал. 1 от ГПК.

Тълкуването на разпоредбата на чл. 64, ал. 2 ГПК, налага извода, че за да е основателна молбата, е необходимо кумулативното наличие на няколко предпоставки: да са налице спрямо страната особени непредвидени обстоятелства, те да са в причинна връзка с пропускането на срока и страната да е била в обективна невъзможност да ги преодолее. Съдебната практика приема за такива обстоятелства настъпила смърт, внезапно заболяване, природни бедствия, задържане от органите на МВР и други. В тежест на страната е да докаже тези обстоятелства, а не само да ги твърди. Особени непредвидени обстоятелства са такива факти от обективната действителност, които стоят извън волята на страната, върху чието възникване тя не може да повлияе и които обичайно не могат да бъдат предвидени. Видно от събраните по делото доказателства, образно разчитане №41702/26.03.2024г./л.9/от делото, служебна бележка от Спортен клуб "Шарк", приемно-предавателен протокол от 29.03.2024г. на осн.чл.10 от Закона за българските лични документи/л.8 от делото/ Н. С. е била в невъзможност да подаде заявление-декларация в тримесечния срок от издаване на ЕР № 90511/ от 13.03.2024 г. на НЕЛК поради влошено здравословно състояние и неотложни лични ангажименти свързани с отглеждането на П. М., за което е представила медицински документи в настоящото производство.

Воден от горното съдът намира, че са налице предпоставките за възстановяване на срока за подаване на заявление за получаване на месечна помощ за детето П. Б. М..

Актът следва да се отмени и преписката да се върне на административния орган за решаване по същество на спора относно наличие на основание за отпускане на помощ по реда на чл. 8д, ал. 3 от Закона за семейни помощи за деца.

В случая произнасянето на съда е в хипотезата на чл. 173, ал. 2, пр. II от АПК, като естеството на акта не позволява решаването на въпроса по същество. Преписката следва да се върне на административния орган за ново произнасяне съобразно посочените в настоящото решение мотиви.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 АПК на жалбоподателя следва да се присъдят направените по делото разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 800 лв.

При този изход на делото, съдът следва да се произнесе по искането за разноски. Видно от договора за правна помощ /л.23 от делото/, възнаграждението е в размер на 800 лв., посочено като платено. Направено е възражение за прекомерността му. Съгласно чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела без определен материален интерес възнаграждението е 1000 лв. В този смисъл направеното възражение за прекомерност, от страна на ответника, се явява неоснователно. Водим от горното и на основание чл. 173, ал. 2 от АПК, Административният съд – С.-град, 66 - състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед № ЗСПД/Д – С – ЛЦ/2960/12.08.2024г. на Директора на дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) –Л., [населено място] в частта й, с която за начален момент на отпускане на месечна помощ за отглеждане на дете с трайно увреждане в размер на 1180 лева на основание чл. 8д, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца е определена датата 01.08.2024 г.

ВРЪЩА делото, като преписка на дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) –Л., [населено място], за ново произнасяне относно началният момент на отпускане на поисканата семейна помощ, съобразно указанията по тълкуване и прилагане на закона, дадени в мотивите на настоящото решение, като определя 14-дневен срок за произнасяне, считано от влизане на решението в сила.

ОСЪЖДА Дирекция „Социално подпомагане” – Л., [населено място] да заплати на Н. С. С. с ЕГН: [ЕГН] с адрес [населено място],[жк], [жилищен адрес]б и със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.2., чрез адв. М. З. от САК на основание чл.143, ал.1 АПК разноски в размер на 800 (осемстотин) лв.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховен административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: